

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1912, 03.02.1912**

Číslo ročníků: **2, 5**

Číslo výtisků: **2, 5**

Datum vydání čísla: **03.02.1912**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránky: ,

nů a sice takým způsobem, že každý člen pošle spolku 1 zl. a tento celý obnos k výplatě poukáže, aby podpora ale ihned vyplacena býti mohla a nemuselo se čekat až se od každého člena po 1 zl. sejde, jest každý člen povinen při přistoupení složit zálohou na 3 úmrtí napřed, z kteréhožto obnosu se podpora vyplácí a při úmrtích toliko se záloha tato doplňuje.

Úmrtí podpora obnáší tedy tolik zl., mnoho-li je členů. Při 3000 členech — 3000 zl. Při pojišťovně platil by 30letý člověk na 3000 zl. v pádu úmrtí nejméně 100 zl. ročně na příspěvech, kdežto při vzájemně dobročinném spolku na týž obnos podpory zaplatil by:

administrativních příspěvků	3—6 zl.
v pádu nejvyššího počtu úmrtí 7 z 1000	21 zl.
Celkem	24—27 zl.

Výhoda to proti životním pojišťovněm nemalá. Též zde má členstvo celou správu spolku ve svých rukou prostřednictvím voleného výboru a valné hromady, kdežto u pojišťoven nemá pojištěný na správu nijakého vlivu. Všechna moc a vliv na změnu ustanovení o příspěvech, podporách atd. leží v rukou několika jednotlivců, ponějvíce cizinců, kteří na potřeby a přání pojištěných nijakého zřetele neberou.

Přednost vzájemně dobročinných

spolků proti pojišťovněm proto všeobecně jest uznávána, o čemž svědčí množství těchto po Čechách zřízených i značný počet členů každého a jest mnoho a mnoho členů, kteří až dříve pojištěni byli u pojišťovny, pojištění tohoto se vzdali a podrželi toliko členství u jednoho neb i více takovýchto spolků.

Administrativní výlohy nejsou značné, neboť omezují se pouze na případné nájemné a vydržování kanceláře, (což ovšem pro začátek nutno není), tiskopisů, poštovní výlohy, nějaká provolání neb inserty v časopisech. Později jest ovšem též nezbytným najmouti stálého úředníka i platiti náhrady výloh členům výboru za schůze, ku hrazení čehož ani všech administrativních příspěvků netřeba. Zápisné členů zůstává jako rezervní fond pro různé výhody členů, na př. placení buď částečných neb celých příspěvků za nemajetné neb dlouholeté členy a pod., kteréžto rozhodnutí opětně od členstva samého závisí.

Přišel jsem tedy k tomu náhledu i zde v Rusku podobný spolek zříditi a snad by vláda proti zřízení překážek nečinila. Vždyť se nejedná o žádný politický spolek; naopak myslím, že by snad, ježto jedná se o dobročinnost, prvé kroky ty podporovala a že by se včec po předchozím uvážení mezi Čechy v Kijevě, v Sokole a za pomoci Čechoslovana dala uskutečnit. Já milerád

přípravné práce, stanovy atd. na se vezmu, ovšem musel by se ruský překlad obstarat. Já jsem se zde o tom mezi Emilčinskými činovníky zmínil, byli všickni přímo tím nadšeni a jsem toho mínění, že by mohl se spolek v prvé řadě zříditi pro Čechy, ovšem ale přijímat členy i druhých národností. Výlohy na zakládání nejsou též značné, jedná se pouze o podání žádosti za schválení stanov, nějaké ty tiskopisy a několik insertů, což by ani 100 rub. neobnášelo a které by se mohly krýt zálohou od některých bohatších členů, což by pak později se splátilo.

J. Cebe.

Z Hlinska.

Mladenecký ples.

O Hlinsku Čechoslován dosud nevydal ani zvuku. Tak jakoby ho vůbec ani na české Rusi nebylo. Snad o každé již české vesnici a více na Volyni přinesl Čechoslován zprávu — jen o nás nic! Což opravdu ten náš kout je tak málo pozoruhodný, že nestojí ani za trochu tiskařské černě a kousek papíru? Až se hanbím za to, že jsme tak zanedbávání v listě, kde bychom přece měli být na prvním místě. Vždyť kdyby nebylo Hlinska, nebylo by Čechoslovana. Je to přece Hlinsko, kde se narodil redaktor Čechoslovana a odkud si nedávno odvedl i pani redaktorovou.

svlékl a na větev připevnil jsem, že nad mohylou klátila se větříkem nyní se dostavujícím.

To postačí, řekl jsem si, nežli lidi svolám z dolejších údolí. I v sedlo vstoupil jsem dosti neobratně, kde kůň již do kroku se pustil a já jedva nohu v třemenu měl — třásl se mi nohy, bušilo mi srdce rozčilením!

A tak hodinu jel jsem, často volaje, leč po soudruhu mém nikde památky!

I jímala mne tíseň, předtucha neštěstí; již litoval jsem, že nepustil jsem se hned za soudruhem. Viděl jsem tlupu, rotu Indiánů a mišenců poblíž Carupana, která s vůdcem svým a pod vlajkou revoluce nedávno tu řádila, jejíž snad dílo to bylo, které před chvílí zakryl jsem listovím...

Ah, co vše vykouzlil mi tehdy strach!

Bylo kolem čtvrté hodiny, spíše později večer, tma tropů tak blízka, když jsem na křižovatec div nevjel na přítele, již téměř oplakávaného. Seděl klidně, roztažen co nejpohodlněji na své „koviše“ (pláští) uprostřed chaosu věcí, z obou sedlových brašen vyňatých, maje

před sebou rozprostřeno několik pražských denníků a čísel „Světozoru“, nám laskavostí zvěčnělého Vojty Náprstka občas do Jižní Ameriky posílaných.

Z úzkostí přešel jsem v zlobu. „Co tu děláš,“ vykřikl jsem, „což neslyšel jsi mne střílet, volati?“

„Co tu dělám, co tu dělám,“ parodoval po mně mluvou a posunkem B., „braji na piano, učím se jezdit na bruslích — nechá mne samotného páditi za mulou a sbírat po cestě, co ta p... poztrácela, a táže se ještě klidně, co tu dělám?“ A sáhnuv zlostně po novínách, podával mi stránky insertní, řka: „Není snad libo dotazovati se, zač teď litr husiho sádlá v Praze?“

Mně nebylo do smíchu, a tak znova jen tázal jsem se: „Kde máš mulu?“

Zrudl v tváři, vstal, udělal rukou veliký kruh do vzduchu a vyrazil — táaamhle.“

Když kdysi papežská stolice několika slovy panství světa rozdělila mezi Španělsko a Portugaly, několik slov těch určilo hranice tehdejšího světa, Brázdův klasický posuněk rukou a protažení samo-

hlásky a šlo dále ještě za hranice naší planety, v hvězdnou říš obou hemisfér.

I byla na mně řada vyprávěti. Zbledl i Brázda — na mulu byli bychom i zapomněli, když nyní oba pěšky (koně vedl jsem za uzdu po ztezece dole) spěchali jsme tam, odkud dopoledne byli jsme se vydali na cestu. Nebyti všelikých památek, které cestou nechala nám mula, bychom tentokrát nezabloudivi! Tu byla to „grupera,“ tu „cincha,“ tu už samo sedlo, rozbité, já ještě čekal, že některé z kopyt zvířete naleznou, které z rozčilení kopají, sama si odkopla. Před Gvanagvanou, bylo již šero, přiběhli vyděšení peoni nám vstříc; nalezlif naši mulu v cukrové třtině pytláčici, i nemohli si zjev ten vysvětliti jinak, nežli čary neb velikým neštěstím.

V tu noc jsme nespali. Ves, všecka v rozechvění, chystala se nazítří, aby záhadný můj objev křestansky pohřbila.

Později, po letech byl to právě syn našeho hostitele, který vraha vypátral, a potrestal dle hesla: „Okno za okno, zub za zub!“

Redakce, ba i expeditor (Vlas Jakubčík) Čechoslovana přísluší do Hlinska a o naši osadě zatím v Čechoslovanu — nic a zase nic! Na Vás, pane redaktore, je, byste co nejdříve napravil svou vinu a seznámil krajany s minulostí Hlinska, já pak se pokusím podávat zprávy o současných událostech.

Společenský život u nás je dosti ubohý. O divadle se vypravují již jen pohádky, knihovny nemáme, pojišťovna se teprve zakládá a o jiných spolecích se nám dosud ani nezdá. Jediným požitkem jsou občasné plesy a o jednom z těchto plesu chci dnes psát. Většina dosud pořádaných plesů měla ráz obyčejných muzik, s tím snad jen rozdílem, že místo přímého placení muzikantům se vybíralo vstupné a hostinský připravil pro hosty uzenky a koblihy.

Ples, o němž chci psát, zůstane v historii zapsán pode jménem „Plesu hlinských mládenců.“ Několik mládenců (vázat písek do otýpek by se z nich zajisté ani jeden neuvolil) utvořili kroužek, který si obral za úkol bavit hlinskou společnost. Kroužek ten již loni uspořádal dosti zdařilý ples, co však udělal letos, zasluhuje největší chvály.

Jako každý ples, tak i tento byl uspořádán především pro pobavení, čistý zisk však je určen dobročinným účelům. Mimo zmíněné mládence na pořádání plesu mají zásluhu i některé hlinské dámy. Především dlužno jmenovat pí Olivčovou a paní Somolovou, které s velkým sebezapřením a obětavostí krmily hladové a napájely žíznivé. Uvázaly se v nevděčnou úlohu dam patrones a skvěle jí dostály. Než po pořádku. Sál v hostinci páně Vohralíkově pečl pp. Smolíkú (Gáni a Váni) byl velice vkusně vyzdoben chvojí a pěkně osvětlen. Tekoucí a čoucí petrolejové lampy byly tentokrátě zaměněny zcela slušným osvětlením. Bývalé jeviště tonulo v zeleni, na jejímž pozadí se pěkně vyjímal mohutný český lev. Na jevišti byl umístěn bohatý bufet, kde bylo vše, co hrdlo ráčilo. Pro milovníky francouzských vín nechybělo ani šampaňské (bylo-li pravé marky, tvrdit nemohu.) Pod zvuky vojenské hudby, která pro tento slavnostní případ byla objednána až z Dubna, se vesele rejdlilo až do bílého rána. Ples byl četně navštíven. Sjeli se hosté i ze vzdálenějších míst, a nelitovali, že vážili tuto cestu. Společnost byla vybraná a některé dámské toiletty přímo budily obdiv svou nádherou a vybraným vkusem. Obávaje se redaktorské tužky, jež tak ráda škrtá, nepouštím se do popisování toilet a vyjmenovávání všech hostů.

Jmenuji jen některé cizí hosty. Ze Zdobunova p. starosta Vostrý s chotí a p. Khol s chotí i celým personálem, z Kvasilova paní Svarovská se sl. Anninkou a p. Zeman s chotí, kteří nemálo přispěli ku zvýšení lesku plesu.

Ples se zdařil a na našich „mláďencích“ je, aby ukázali, že dovedou ještě něco lepšího vykonat. Myslím, že by si nyní měli vzít za první úkol obnoviti divadelní kroužek a sehrát nějaký třeba lehký kus.

Lysín.

(Dubenský új.)

Pokládám si za milou povinnost, sdělit s širší veřejností několik údajů o naší osadě.

Samotná osada je dosti mladá a čítá dnes skrovňoučký počet českých duší. V roce 1902 usadilo se v ní 8 Čechů, kteří zakoupili po 160 rublech 312 desatin nevzdělané půdy od jakéhosi žida Jukelsona z Rovna za splnomocnění hraběte Tolstého v Lisině. Se židem jsme měli mnoho nepříjemných opletaček spojených se ztrátami, než jsme s ním konečně koupí urovnali a uskutečnili převod majetku. Za to přálo nám štěstí o 3 léta později, r. 1905. Cena pozemků totiž náhle vysoko stoupla a naskytla se vhodná příležitost prodati se ziskem půdy před 3 lety zakoupenou. Čtyři hospodáři Češi skutečně použili vhodné doby a mladé, ještě nezvelebené své usedlosti draho zpeněžili. Za desatinu půdy dostali 350 rublů, tedy více než dvakrátě tolik, kolik ji původně zaplatili. Také za hospodářské stavby dostali pěkný peníz.

Tím způsobem zůstalo nás Čechů v osadě jen 4. V usedlostech odcházejících krajanů se pak usadili kupei, 3 Poláci a jeden Rus, mající dohromady 76 desatin půdy.

Se svým životem v osadě jsme dosti spokojeni, takže nikdo z nás nebude asi na prodej své usedlosti pomýšlet. Opatřili jsme si všeho druhu hospodářské stroje, žací strojů máme dokonce 6. Hospodářství jsme si zavedli po americkém způsobu. Každý máme na svém pozemku rozsáhlé zahrady a chmelnice, které nám dávají dohromady 740 kop.

Co nám zde bohužel schází — jest škola. Na štěstí nebudou naši synové a dcery ztraceni, neboť menší své děti pošleme do školy v Dubně, starší jsou zaopatřeni. Syn p. Kodejšky jest kapelníkem u hudby, syn pana Jonáše jest ve volné službě u četnictva v Zitomiru a syn pana Kalkusa jest malířem a sochařem v Paříži.

Jsmo všichni z chudých českých rodin a naučili jsme se svého ma-

jetku si vážit. Dnes našim přičinným cení se zdejší půda na 500 rublů za desatinu. Také chmel se daří velmi pěkně. Letos jsme na radu našeho milého časopisu (Čechoslovana) chmel ještě neprodali a máme ho v zásobě skorem 400 pudů.

Jsmo všichni pravoslavní křesťané, ale docházíme zřídka do zdejší církve. Také v hospodě se shromažďovati dosud nemůžeme, což ovšem neznámá, že bychom bez ní byli ztraceni.

Z časopisů odebíráme 7 druhů (2 Čechoslovana, Havlíčka, Русская Рон., Милотický hospodář, Český Rolník, Дружеския Печу). Čtení knih jest v dosti velké oblibě a každý z nás má několik knih, hlavně českých. K - s.

Z Hrušvice.

Úmrtí pana Krbee.

Dne 23. ledna t. r. zemřel v Hrušvici (Rovenského újezda, Volynské gub.) p. Alexandr Krbee, jenž daleko široko na Volyni byl znám co muž velice rozšafný a všestranně zkušený. Ve svém okolí požíval značné obliby a o radu uchýloval se k němu kde kdo. Byl dlouholetým starostou vesnice Hrušvice a pokud Češi měli své volosti i později ve smíšených rusko-českých volostech, zaujímal vždy vyznačené místo. Neustránil se nikdy veřejné práce a ochotně vykonával uložené mu povinnosti. Byl starostou, jakých bychom přáli každé obci. Nežmolil nikdy skroušeně čepici v rukou a dovedl se rádně opřít, když toho potřeba žádala. Různí ti úředníkové mívali s ním těžkou práci, když dělali neoprávněné nároky. Byl hrd na své češství a nedlouho před smrtí želel, že ruští Češi tak málo pečují o rodnou mluvu a zanedbávají českou knihu. Že byl dobrým přítelem Čechoslovana, rozumí se samo sebou. Bezpříkladnou vytrvalostí a neúmornou prací dosáhl značného blahobytu, tak že jediný syn chudého kdysi dělníka patří dnes mezi nejzámožnější Volynské Čechy. Zpráva o smrti p. Krbeově soustředila dne 26. ledna v Hrušvici značný počet známých i ze vzdálených vesnic, kteří přišli, aby vzdali poslední počtu zesnulému. Shromáždili se tu Češi i Malorusi až z Dubna, Rovna, Mizoče, Hlinska, Ulbarova, Curkova, Špakova, Martinovky, Janovky, Vrchovska, Jesenic, Mirohoště, Moldavy, Varkovič, Týna. Pohřeb konal se za účastenství 2000 os. a když při zlatých poprsech zapadajícího slunce rakev byla povolna spuštěna do hrobu, zaslzelo nejedno oko. Plakali muži i ženy, kteří v dobré paměti zachovávají zesnulého.